

## **ПРОБЛЕМИ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ**

***Кіданова Н.Б., к.н.з держ.упр., доцент,  
Семихат Ю.М., студентка,  
Харківський національний технічний університет  
сільського господарства імені Петра Василенка***

Ринок аудиторських послуг в Україні лише на початку становлення, тому спостерігається недооцінка можливостей аудиту, відсутність кваліфікованих кадрів та недосконала нормативно-правова база. Україна знаходиться на шляху економічного розвитку, вона прагне до вступу у ЄС. Для одержання даної мети проводяться зміни у законодавстві, застосовуються міжнародні стандарти ведення обліку і аудиту. Разом з цим і піднято питання щодо аудиту в Україні, визначення проблем аудиторської діяльності та їх вирішення. В країні аудит не користується попитом, тому його організація не завжди є неефективною. Для покращення економічного розвитку країни, для посилення контролю за діяльністю підприємств, як з боку держави, так і самими підприємцями потрібно докласти зусиль для вирішення всіх проблем. Тому можна з упевненістю стверджувати, що аудит є однією з найпоширеніших форм економічного контролю. Дослідження показують, що існує проблема низької якості аудиторських послуг, не достовірності інформації наданої у висновках, що негативно впливає на економічний розвиток підприємств та держави.

Вивчення проблем аудиторської діяльності присвячені праці вітчизняних і зарубіжних науковців: Р.Адамс, Д.Робертсон, М.Білик, М.Білухи, А.Гажієнко, Н.Дорош, Л.Лукаловська, О.Петрик, Б.Усач та інші.

Метою даного дослідження є аналіз головних проблем в сфері аудиторської діяльності, котрі потребують їх розв'язання для якісної національної системи аудиту.

Відповідно до Закону України «Про аудиторську діяльність», аудит – це перевірка даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності суб'єкта господарювання з метою висловлення незалежної думки аудитора про її достовірність в усіх суттєвих аспектах та відповідність вимогам законів України, положень (стандартів) бухгалтерського обліку або інших правил (внутрішніх положень суб'єктів господарювання) згідно із вимогами користувачів.

Згідно до чинного законодавства метою аудиту є визначення вірогідності звітності суб'єктів господарювання обліку, повноти і відповідності його до чинного законодавства і встановленням нормативам.

В Україні аудиторську діяльність регулює Аудиторська палата України, яка створюється і функціонує самостійно, є юридичною особою та вирішує важливі питання у сфері методологічного й організаційного управління аудитом в Україні. АПУ має такі повноваження, як сертифікація аудиторів, підвищення кваліфікації аудиторів, стандартизація аудиторської діяльності, контроль якості аудиторських послуг, реєстрація аудиторських фірм та аудиторів.

Сучасний стан аудиту в Україні можна охарактеризувати в такий спосіб. Система аудиторської діяльності є відкритою системою, на її функціонування впливає велика кількість зовнішніх факторів, до яких, на наш погляд, можна віднести: загальний стан національної економіки, рівень розвитку відносин власності, політичну ситуацію в країні, вибір її зовнішнього вектору розвитку, рівень корупції та тіньової економіки, зміни в законодавстві, інфляційні процеси, нерівномірність розвитку економіки у регіонах, етичні норми, що домінують у суспільстві, рівень економічної культури та ін.

Однією з проблем аудиторської діяльності є недостатня кількість методичних розробок з аудиторського контролю, що спричиняє нестачу знань та низьку компетенцію аудитора під час виконання своїх завдань. Крім того, такі тенденції призводять до заниження рівня конкурентоспроможності українських аудиторів, порівняно з іноземними, які пропонують значно широкій перелік послуг.

Перелік послуг, які можуть надавати аудитори (аудиторські фірми) прийнято рішенням Аудиторської палати України від 27 вересня 2007 року. До таких послуг належать: завдання з надання впевненості, супутні послуги, визначені Міжнародними стандартами супутніх послуг, інші послуги, пов'язані з професійною діяльністю аудиторів (аудиторських фірм), визначені Законом України «Про аудиторську діяльність», організаційне та методичне забезпечення аудиту.

Наступна проблема полягає в тому, що не вистачає кваліфікованих кадрів, це призводить до зниження якості

аудиторських послуг. Також однією з важливих проблем є визначення ціни аудиторської послуги. В Україні не існує єдиної системи розрахунку вартості аудиторської послуги. Для формування ціни аудитор бере до уваги обсяг виконаної роботи, таким чином кожен встановлює свою ціну, яка може бути заниженою для залучення клієнтів, що призводить до зниження якості аудиту. Якісне проведення аудиту вирішить проблему ціноутворення «ціна – якість», це призведе не до зниження ціни, а до підвищення якості аудиту і утримання клієнтів.

Особливої уваги заслуговує недотримання вимог щодо забезпечення незалежності аудитора під час надання професійних послуг. У Кодексі професійної етики Міжнародної Федерації Бухгалтерів загрози відповідності фундаментальним принципам професійної діяльності класифіковані в такий спосіб: загроза власного інтересу, загроза власної оцінки, загроза захисту, загроза особистим і сімейним відносинам, загроза тиску. У своїй практичній діяльності аудитор стикається практично з усіма перерахованими загрозами.

Великою проблемою є те, що підприємство замовник не володіє повною інформацією щодо обсягів роботи аудитора при проведенні аудиту фінансової звітності. Замовник не знає, що можна вимагати від аудитора, це призводить до неякісної перевірки. Тому перед початком співпраці аудитор та замовник повинні визначити дії аудиторської перевірки.

Застосування інформаційних систем і комп'ютерних технологій у сучасному розвитку аудиту є важливою умовою його подальшого розвитку. Тому для цього доцільним було б розробити роз'яснення та методичні рекомендації щодо його застосування.

Аналіз сучасного стану аудиту в Україні та його проблем дає нам змогу більш глибоко дослідити зазначені вище проблеми, що призведе до пріоритетних напрямків вдосконалення аудиторської діяльності, зважаючи на перспективний розвиток ринкової економіки України. Комплексне та системне подолання цих недоліків сприятиме підвищенню авторитетності вітчизняного аудитора на міжнародному рівні та забезпечить високу якість аудиторських послуг.